

Zastępca Prezesa
Ryszard Zarudzki

Pan
Wiktor Szmulewicz
Prezes
Krajowej Rady Izb Rolniczych

Wasze pismo z dnia: 08.05.2023 r. Znak: KRIR/MR/550/2023 Nasz znak: ZP-25 -DPB-WPP.071.19.2023.KGS Data: 06.06.2023 r.

Sprawa: stanowisko w sprawie opracowania i prowadzenia zbioru pytań i odpowiedzi oraz aktualnych interpretacji dotyczących PS WPR

Szanowny Panie Prezesie,

w odpowiedzi na pismo, znak KRIR/MR/550/2023 z dnia 8 maja 2023 r. odnośnie do możliwości realizacji zgłoszonego postulatu w sprawie publikacji odpowiedzi na najczęściej zadawane przez rolników i doradców rolniczych pytania dotyczące Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027, informuję, co następuje.

Departament Płatności Bezpośrednich Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, aby zapewnić jak najszerszy zakres informacji niezbędnych rolnikom do złożenia wniosku o przyznanie płatności na rok 2023, a także podjęcia decyzji, co do wyboru możliwych do realizacji w gospodarstwie praktyk, na stronie internetowej ARiMR zamieścił szereg informacji odnoszących się do poszczególnych rodzajów płatności bezpośrednich, w tym ekoschematów, jak również płatności rolno-środowiskowo-klimatycznych, płatności ONW oraz zalesień. Informacje te są aktualizowane w miarę napływania wyjaśnień z MRiRW co do interpretacji przepisów. W przypadkach mających wpływ na sposób deklaracji poszczególnych płatności czy realizacji wymogów warunkowości informacje dodatkowo są zamieszczane w dedykowanej zakładce „Wyjaśnienia w zakresie zasad przyznawania płatności na rok 2023”. W ramach dotychczas uzyskanych interpretacji oraz dodatkowych wyjaśnień ze strony Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, zamieszczone zostały wyjaśnienia dotyczące normy GAEC 8, praktyk: „Uproszczone systemy uprawy” w zakresie pojęcia mulczowanie, „Wymieszanie obornika na gruntach ornych w ciągu 12 godzin od jego aplikacji” oraz „Stosowanie nawozów naturalnych płynnych innymi metodami niż rozbryzgowo”. W miarę pozyskiwania istotnych interpretacji bądź wyjaśnień z Ministerstwa będą one zamieszczane w tejże zakładce (<https://www.gov.pl/web/arimr/wyjasnienia-w-zakresie-zasad-przyznawania-platnosci-na-rok-2023>). Zakładka ta została również rozszerzona o sekcję Q&A, tj. najczęściej zadawanych przez rolników i doradców pytań, w której zostały zamieszczone interpretacje przepisów rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 marca 2023 r. w sprawie szczegółowych warunków i szczegółowego trybu przyznawania i wypłaty płatności w ramach schematów na rzecz klimatu i środowiska w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 (Dz. U. poz. 493), przekazane w trakcie spotkania

przedstawicieli MRiRW i przedstawicieli Ośrodków Doradztwa Rolniczego w dniu 26 maja 2023 r. Obecnie w MRiRW trwają prace nad opracowaniem wytycznych w zakresie interpretacji przepisów regulujących zasady przyznawania płatności bezpośrednich i przejściowego wsparcia krajowego, w związku z powyższym publikacja odpowiedzi na pytania z zakresu objętego ww. wytyczną będzie możliwa po jej opracowaniu, co pozwoli na uniknięcie rozbieżnych interpretacji przepisów.

W zakresie płatności rolno-środowiskowo-klimatycznych została utworzona zakładka [NAJCZĘŚCIEJ ZADAWANE PYTANIA w zakresie przyrodniczych interwencji rolno-środowiskowo-klimatycznych](#) z przekierowaniem na stronę Ministerstwa. W zakresie pozostałych interwencji na rzecz rozwoju obszarów wiejskich zostaną utworzone analogiczne zakładki jak w zakresie płatności rolno-środowiskowo-klimatycznych niezwłocznie po zamieszczeniu stosownych materiałów na stronie MRiRW.

ZASTĘPCA PREZESA

Ryszard Zarudzki

Załącznik

Interpretacje przepisów rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 marca 2023 r. *w sprawie szczegółowych warunków i szczegółowego trybu przyznawania i wypłaty płatności w ramach schematów na rzecz klimatu i środowiska w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027* (Dz. U. poz. 493)

Interpretacja zapisów ROZPORZĄDZENIA MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI

z dnia 13 marca 2023 r.

w sprawie szczegółowych warunków i szczegółowego trybu przyznawania i wypłaty płatności w ramach schematów na rzecz klimatu i środowiska w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027

Międzyplony ozime/wsiewki śródplonowe

L.p	Pytanie	Odpowiedź.
1.	Czy wsiewkę można wcześniej niż po 8 tyg. zlikwidować, jeżeli planujemy zasiew rośliny następnej w okresie krótszym jak 8 tyg. od zbioru przedplonu, w którym była wsiewka?	Dopuszcza się likwidację wcześniejszą wsiewki. Zgodnie z rozporządzeniem wsiewki utrzymuje się, co najmniej do wysiewu kolejnej uprawy w plonie głównym lub przez co najmniej 8 tygodni od dnia zbioru uprawy.
2.	Czy w międzyplonie ozimym mogą być wysiane wyłącznie dwa gatunki roślin jarych lub roślinna ozima + roślinna jara.	W międzyplonie można utrzymywać mieszankę roślin jarych lub mieszankę roślin jarych i ozimych.
3.	Jaki okres rozumie się przez słowo "bepośrednio", uwzględniając możliwość łączenia ekoschematu międzyplonów ozimych z wymieszaniem obornika z glebą w ciągu 12 godzin lub stosowanie nawozów płynnych inną metodą niż rozbrzygowo?	Nie planuje się doprecyzowania słowa bezpośrednio. Należy postępować zgodnie z powszechnie przyjętą praktyką rolniczą.
4.	Czy roślinna występująca w mieszance zastosowanej jako międzyplon, może być uprawiana w plonie głównym następnego roku? Np. w międzyplonie żyto ozime i gorczyca, a w plonie głównym następnego roku gorczyca?	W skład międzyplonu (utworzonego poprzez wysiew mieszanki) może wchodzić gatunek rośliny stanowiącej plon główny w roku wysiania międzyplonu. Jednocześnie rośliną będącą składnikiem mieszanki, z której utworzony był międzyplon, może być wysiana w plonie głównym w roku kolejnym, przy czym wysiew rośliny następczej musi nastąpić w roku kolejnym po zasianiu mieszanki (międzyplon nie może

		stanowić uprawy w polonie głównym w kolejnym roku). Tym samym w przypadku mieszanki międzyplonu zasianej w 2023 roku składającej się z żyta ozimego i gorczycy, żyto ozime zasiane w roku 2023 nie może być rośliną w plonie głównym w roku 2024.
5.	Czy możliwe jest zrealizowanie praktyki „wymieszanie obornika” oraz międzyplonu na tej samej działce, w jednym roku, jeśli obornik zastosujemy pod koniec sierpnia a międzyplon pod koniec września? Czy są jakieś ograniczenia, co do stosowania nawożenia pod międzyplon?	Tak, dopuszczalne jest łączenie tych ekochematów.
6.	Czy tym samym poplonem ozimym wysianym w ramach ekoschematu można również spełnić wymóg okrywy zimowej (80%GO) oraz spełnić normę GAEC 7 (wyłączenie z obowiązku zmianowania, odnośnie wymaganych 40% gruntów, na których musi być inna uprawa niż w roku ubiegłym), czy tym samym obszarem można spełnić te 3 praktyki, oczywiście spełniając terminy siewu i odpowiedni skład mieszanki?	Tak, międzyplony ozime i wsiewki śródplonowe wysiane w ramach praktyki mogą realizować normę GAEC 6 i GAEC 7, gdy spełniają pozostałe wymogi w ramach tych norm.
7.	Czy wsiewki śródplonowe mogą pozostać jako uprawa główna w roku następnym, zapis rozporządzenia tego nie zakazuje, ale jednocześnie jednoznacznie nie precyzuje?	Dopuszcza się pozostawienie wsiewki śródplonowej jako rośliny w plonie głównym w latach kolejnych. Wsiewki międzyplonowe obejmują rośliny bobowate.
8.	Czy w Ekologii do międzyplonu kupno materiału siewnego musi być udokumentowane?	Tak. Stosuje się zasady obowiązujące w rolnictwie ekologicznym
9.	Czy można stosować nawozy w utrzymywanych międzyplonach oraz czy jest dopuszczony wypas zwierząt.	Tak dopuszcza się nawożenie międzyplonów oraz racjonalny wypas zwierząt.

Opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia – wariant podstawowy i wariant z wapnowaniem

L.p		Pytanie		Odpowiedź.	
1.	Z jaką datą musi być zrobiony plan nawożenia.	L.p	Uprawa	Termin wyników badań gleby *	Termin przygotowania planu nawożenia **
		1.	Rośliny ozime 2022/2023	badania gleby z 2022 r.	do 25 lipca 2023 r.
		2.	Rośliny jare 2023	do 25 lipca 2023r.	do 25 lipca 2023r.
		3.	Rośliny ozime 2023/2024	do 30 września 2023r.	do 30 września 2023r.
		<p>* wyniki badania chemicznej analizy gleby zachowują ważność przez okres 4 lat od ich wykonania</p> <p>** wymogiem w ramach praktyki jest również przestrzeganie planu nawożenia</p>			
2.	Co mam zrobić jeżeli nie posiadam analizy gleby dla roślin ozimy zasiany jesienią 2022 roku.	<p>Plan nawożenia powinien być sporządzony dla wszystkich roślin będących w gospodarstwie. Przy czym</p> <p>W gospodarstwach posiadających rośliny ozime zasiane w 2022 roku położonych na działkach, na których nie było sporządzonej analizy gleby:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nie opracowuje się planów nawożenia dla roślin ozimych 2022/2023, <p>Po sporządzeniu analizy gleby:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sporządza się plan nawożenia dla roślin jarych w terminie do 25 lipca 2023, - sporządza się plan nawożenia dla roślin ozimych 2023/2024 do 30 września 2023. <p>* w sytuacji gdy rolnik nie miał opracowanego planu nawożenia dla rośliny ozimej wysianej w 2022, a kolejnym plonem głównym będzie roślina jara wysiana w 2024 roku, takie gospodarstwo nie będzie miało objętych planem nawożenia 100% GO i TUZ.</p>			

Zróżnicowana struktura upraw

1.		
L.p	Pytanie	Odpowiedź.
1	<p>Czy należy rozumieć, że w strukturze upraw, uprawa pozytywna musi znajdować się wśród 3 głównych upraw?</p> <p>Czy dla gospodarstwa które ma poniższą strukturę upraw przystępuje płatność ??</p> <p>Uprawa I – 25%</p> <p>Uprawa II – 22%</p> <p>Uprawa III – 22%</p> <p>Uprawa IV pozytywna 21%</p>	<p>Udział rośliny mającej pozytywny wpływ na bilans materii organicznej w glebie musi wynosić przynajmniej 20 %. Przy czym roślina ta nie musi być w grupie 3 roślin mających największy udział w strukturze zasiewów.</p>

Wymieszanie obornika na gruntach ornym w ciągu 12 godzin od aplikacji oraz stosowanie płynnych nawozów naturalnych innymi metodami niż rozbrzgowo

L.p	Pytanie	odpowiedź
1.	<p>Czy do „wymieszania obornika z glebą w ciągu 12 godzin od zastosowania” możemy uwzględnić obornik granulowany, pomiot ptasi oraz po ferment powstały z obornika lub gnojowicy?</p>	<p>W ramach praktyki dot. wymieszania obornika z glebą za obornik uznaje się: pomiot ptasi oraz obornik granulowany. Na chwilę obecną praktyka ta nie obejmuje produktów z biogazowni rolniczych (pofermentów) oraz kompostów. Niemniej jednak zwracamy uwagę na przyjętą przez sejm ustawę o ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie biogazowni rolniczych, a także ich funkcjonowaniu. Produkty pofermentacyjne spełniające wymogi ustawy i rozporządzeń wdrażających</p>

		ustawę, będą się kwalifikowały w ramach praktyki.
2.	Czy dopuszcza się stosowania płynnych nawozów naturalnych pogłównie w uprawie zbóż ozimych.	Tak, można stosować tą praktykę w uprawach zbóż ozimych czy też kukurydzy pogłównie. Natomiast podczas wegetacji roślin przeznaczonych do bezpośredniego spożycia przez ludzi, na mocy ustawy o nawozach i nawożeniu, obowiązuje zakaz stosowania nawozów naturalnych w postaci płynnej podczas wegetacji roślin przeznaczonych do bezpośredniego spożycia przez ludzi.
3.	Jeżeli zabieg wymieszanie obornika zostało wykonane, a rolnik nie przesłał do ARIMR zdjęć/oświadczenia w ciągu 14 dni to będzie odmowa płatności.	W takim przypadku należy złożyć wniosek do kierownika biura powiatowego ARIMR o przywrócenie terminu:
4.	Czy na gruntach ugorowanych można zaznaczać Ekoschematy w 2023 roku?	Tak, można zaznaczyć te praktyki. Należy jednak pamiętać, że nawożenie można zastosować dopiero po okresie utrzymania ugoru (tj. po 31 lipca (klasyczny ugor), lub po 31 sierpnia (ugór z roślinami miododajnymi).

Uproszczone systemy uprawy

L.p	Pytanie	Odpowiedź
1.	Czy do upraw ozimych zasianych w systemie orkowym w 2022 deklarowanych obecnie w dopłatach tj. w 2023 roku, możemy ubiegać się o uproszczone systemy uprawy? (przyjmujemy, że w całym roku kalendarzowym 2023 nie jest wykonywana orka).	Można zaznaczyć ekoschemat uprawy Uproszczone. Zgodnie z rozporządzeniem w roku 2023 jest zakaz stosowania uprawy płużnej w uprawkach poźniwnych oraz w uprawkach przesiewnych dla ozimin 2023/2024.
2.	Czy można zebrać słomę z pola objętego ekochematem	Tak, dopuszcza się zebranie słomy z pola
3.	Czy resztki z uprawy bezworkowej mogą stanowić zapewnienie okrywy zimowej.	Tak resztki z rośliny uprawnej mogą stanowić okrywę zimową.
4.	Czy pług dłutowy może być stosowany w ekoschemacie USU?	Tak dopuszcza się.
5.	Czy na gruntach ugorowanych można zaznaczać Ekoschematy w 2023 roku?	Co do zasady: nie. Jedynie w przypadku prowadzenia uprawy deklarowanej jako „ugór z uprawą” w ramach normy GAEC 8 w 2023 r.

Wymieszanie słomy z glebą

L.p	Pytanie	Uwagi
1.	Czy do „wymieszania słomy z glebą” możemy dopuścić słomę z gryki, prosa, trawy abisyńskiej, facelii, traw nasiennych i innych upraw nasiennych?	W przypadku zbóż rzekomych, a także uprawy traw na nasiona traktowane będą analogicznie jak uprawy zbożowe. Tym samym gryka, proso oraz miłka abisyńska kwalifikują się w ramach praktyki. Natomiast w świetle obowiązujących przepisów, w chwili obecnej, nie ma możliwości objęcia upraw facelii w ramach praktyki Wymieszanie słomy z glebą.
2.	Czy jeśli rolnik z talerzuje słomę (ekoschemat-wymieszanie słomy) po uprawie to spełni tym normę GAEC6?,	Tak spełnia wymogi GAEC jeżeli resztki słomy pozostaną widoczne na polu.

Biologiczna ochrona upraw

L.p	Pytanie	Odpowiedź
1.	Czy środki stosowane w ekoschemacie „Biologiczna ochrona upraw” muszą być zarejestrowane jako środek ochrony roślin na konkretnego szkodnika/chorobę, który wystąpił na uprawie?	Tak
2.	Jeżeli rolnik zgłosi ekoschemat „Biologiczna ochrona upraw”, a nie wystąpi sytuacja wymagająca tej ochrony, lub nie będzie dostępności biologicznego środka, odpowiedniego dla stwierdzonej choroby lub szkodnika, Rolnik ma zakupiony środek, przedstawił faktury do ARIMR. Co w takiej sytuacji z płatnością?	<p>Wsparcie nie zostanie przyznane w sytuacji gdy rolnik nie zastosuje środka biologicznego (bo nie wystąpi sytuacja wymagająca tej ochrony, lub nie będzie dostępności biologicznego środka).</p> <p>Wsparcie nie zostanie również przyznane w sytuacji gdy rolnik będzie miał zakupiony środek i przedstawi faktury, ale nie zastosuje tego środka.</p>
3.	Czy w ramach Biologicznej ochrony roślin wystarczy jeden zabieg/oprysk?	Środki należy stosować zgodnie z etykietą.
Inne		
L.p	Odpowiedź	
1.	W ramach pakietu 1 i 7 (PROW 2014-2020 Rolnictwo Ekologiczne) mamy GROCH SIEWNY, W TYM Z ROŚLINĄ PODPOROWĄ – tylko taki można wybrać. Jaki procent może być tej rośliny w grochu (np. jęczmienia)? Czy może to być czysty groch siewny?	
	Nie ma określonego udziału rośliny podporowej	

Rejestr zabiegów agrotechnicznych

L.p	Pytanie	Odpowiedź
1.	Czy rejestr można prowadzić na innym formularzu niż udostępniony przez ARIMR. Rejestr będzie obejmował wszystkie elementy wymagane przez rozporządzenie	ARIMR opublikowała jeden uniwersalny wzór rejestru. W odniesieniu do konkretnej praktyki rejestr powinien być prowadzony wg tego wzoru i musi on zawierać wszystkie zapisy wymagane rozporządzeniem.
2.	Czy można dla każdego pola prowadzić oddzielny rejestr lub prowadzić rejestr w układzie roku gospodarczego.	Tak dopuszcza się taką możliwość. Prowadząc rejestr w układzie roku gospodarczego należy na moment kontroli posiadać rejestr obejmujący zapisy od momentu wystąpienia obowiązku prowadzenia rejestru, aż do dnia kontroli.

Rodzaje zabiegów wykazywane w rejestrze zabiegów agrotechnicznych przy poszczególnych praktykach.

l.p	Nazwa	Rodzaje zabiegów
1.	Opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia (GO i TUZ)	Wszystkie zabiegi związane z nawożeniem roślin.
2.	Wymieszanie obornika na gruntach ornych w ciągu 12 godzin od aplikacji	Wszystkie zabiegi związane z nawożeniem naturalnym stałym roślin oraz wymieszaniem nawozu z glebą.
3.	Stosowanie płynnych nawozów naturalnych innymi metodami niż rozbrzygowo (GO i TUZ)	Wszystkie zabiegi związane z nawożeniem naturalnym płynnym roślin.
4.	Uproszczone systemy uprawy	Wszystkie zabiegi agrotechniczne w gospodarstwie od 1 stycznia do 31 grudnia.
5.	Wymieszanie słomy z glebą	Wymieszanie słomy z glebą.
6.	Biologiczna ochrona	Wszystkie zabiegi związane z ochroną roślin.